

Motion till riksdagen 2005/06:Ju443

av Tuve Skånberg (kd)

Förbud mot sexuell umgänge med underåriga elever

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att återinföra ett generellt förbud för lärare att ha sexuell umgänge med sina underåriga elever i åldern 15–18 år.

Motivering

Under läsåret 2004/05 avslöjades att en lärarinna vid ett mellansvenskt högskolestadium hade inlett ett förhållande med en av sina underåriga elever. Då detta inte strider emot svensk lag fanns ingen grund för skolans ledning att entlediga lärarinnan från sin tjänst.

1984 avskaffade en förhållandevis knapp majoritet av riksdagen (186 röster mot 133) det generella straffbudet för lärare att ha sexuell umgänge med sina s.k. underåriga elever, dvs. elever i åldern 15 till 18 år. Samtidigt avskaffades också det allmänna förbudet mot att sexuell utnyttja underårigs beroendeställning. Därigenom har det till och med blivit tillåtet för en lärare att sexuell utnyttja elevens beroendeställning, så länge inte utnyttjandet bedöms som grovt. Bevisbördan att visa att utnyttjandet verkligen var grovt vilar på eleven, varför outtalade hot och antydningar inte alls kan föras i bevis, och även direkta hot endast med svårighet kan bevisas.

Tunga remissinstanser som t.ex. Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Hovrätten för västra Sverige, Socialstyrelsen, Skolöverstyrelsen, Lärarnas riksförbund, Jämställdhetsombudsmannen och Föreningen Sveriges socialchefer motsatte sig avskaffandet av förbudet mot sexuell umgänge mellan lärare och elev, bland annat därför att ett sådant sexuell förhållande är helt oförenligt med lärarens uppgift att vara opartisk i sin betygsättning och bedömning av eleverna och i sitt förhållande till dem.

Man kan befara att starka spänningar och konflikter uppstår i klassrummet. I de allra flesta fall kan man utgå från att ett sådant sexuell utnyttjande av en

Fel! Okänt namn på

15–16-årig elev, även om det rent juridiskt inte skulle bedömas som grovt, dvs. med t.ex. uttryckliga hot, aldrig någonsin skulle accepteras av föräldrarna om det kom till deras kännedom. Här är alltså även föräldrarätten berövad lagliga redskap att skydda sitt barn. Att lagen tillåter lärare att ha sådana sexuella förbindelser strider mot den svenska föräldrabalkens bestämmelser om föräldrars rätt och plikt att fostra sina barn samt mot artikel 2 i Europakonventionens första tilläggsprotokoll, som sedan 1995 är inkorporerad i svensk lagstiftning, att vid utövandet av den verksamhet staten kan påta sig i fråga om uppfostran och undervisning ”respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn en uppfostran och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse”. **En grundläggande fråga är också hur föräldrar skall kunna känna förtroende för en lärare eller lärarinna som inleder ett sexuellt förhållande med deras dotter eller son, eller över huvud taget någon elev.**

Det är orimligt att riksdagen som lagstiftande organ sänder ut olika signaler, vilket blir följderna när man på olika sätt motverkar sexuellt utnyttjande av barn och ungdomar – även när utnyttjandet försiggår i utlandet – men samtidigt låter det vara tillåtet med sexuellt umgänge mellan lärare och underåriga elever.

Stockholm den 21 september 2005

Tuve Skånberg (kd)